

LAKIALOITE 49/2005 vp

Laki metsästyslain 87 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan, että petoeläinvahingoista maksettavien korvauksien osalta luovutaisiin vahinkoa kärsineen korvauksensaajan omavastuuosuudesta, joka on petoeläinvahinkojen korvaamista koskevassa asetuksessa säädet-

ty 250 euroksi. Ehdotuksella luopua petoeläinvahinkojen korvausten omavastuuosuudesta on merkitystä sekä tiettyjen alueiden kotieläin- ja porotiloille että myönteisille asenteille luonnon-suojelua kohtaan.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Täysi korvaus petoeläinvahingoista edistää luonnonsuojelua

Maasuurpetojen (karhu, susi, ahma, ilves) aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen on vuodesta 2000 lähtien sovellettu omavastuuosuuden periaatetta. Sen mukaan korvausta maksetaan vain siltä osin kuin vahingon määrä on yli 250 euroa. Samaksi vahinkotapahtumaksi katsotaan kaikki hakijalle aiheutuneet, kunkin asetuksen piiriin kuuluvat yhden kalenterivuoden aikana arvioitut vahingot (Valtioneuvoston asetus petoeläinvahinkojen korvaamisesta 277/2000). Vahinkojen tarkastamisesta aiheutuneita kustannuksia voidaan periä vahinkoa kärsineeltä enintään 100 euroa.

Vahingon kärsijät pitävät yleisesti omavastuuosuuden perimistä epäoikeudenmukaisena ja perusteettomana. Yleensä omavastuun tarkoituksena on kannustaa potentiaalisia vahingon kärsijöitä toimimaan niin, että vahinkojen todennäköisyys pienenee. Mahdollisuudet petojen aiheuttamilta vahingoilta suojautumiseen ovat kuitenkin vähäiset. Porojen suojaaminen petoja vastaan on käytännössä mahdotonta ja kotieläinten suojelu vaikeaa ja kallista. Vahingot ja samalla omavastuusta aiheutuvat taloudelliset seuraukset ovat erityisen suuret alueilla, joille on muodostunut petotihentymiä, mihin vahinkojen kärsijät eivät ole voineet vaikuttaa. Omavastuun periminen lisää vihamielisyyttä petoja ja vastustusta niiden kantojen suurentamista kohtaan.

Vuotuinen omavastuuosuus on henkilökohtainen. Porotaloudessa yleisissä perheyriyksissä porot ovat yleensä usean perheenjäsenen nimissä. Jokainen vahinkoja kärsinyt perheenjäsen joutuu siten kantamaan omavastuun, jolloin yhdessä hoidettavaan porokarjaan kohdistuva taloudellinen rasitus moninkertaistuu perheyriyksissä.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto, Paliskuntain yhdistys ja Suomen luonnonsuojeluliitto ovat esittäneet maa- ja metsätalousminis-

teriölle (aloite 10.9.2001), että maasuurpetojen aiheuttamien vahinkojen omavastuuosuudesta luovuttaisiin. Samalla ne esittivät, että valtio vastaisi petovahinkojen tarkastamisesta aiheutuneista kustannuksista eikä niistä enää perittäisi tarkastusmaksua vahinkoa kärsineiltä.

Luonnonvarainneuvoston kannanotto 2002

Luonnonvarainneuvoston mielestä omavastuun poistaminen olisi taloudellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaista ja edistäisi maasuurpetojen suojelua ja niiden kantojen hoidon tavoitteiden toteuttamista (Suomen maasuurpetokannat ja niiden hoito. Suurpetotyöryhmän raportti 1996). Luonnonvarainneuvosto katsoo, että petovahinkoihin sovellettavasta omavastuuosuudesta ja petojen aiheuttamiin vahinkoihin liittyvän tarkastusmaksun perimisestä on luovuttava. Valtion tulee korvata vahingot täysimääräisinä.

Metsästyslain 87 §. Ehdotamme petoeläinvahinkojen osalta nykyisen omavastuuperiaatteen poistamista. Lisäksi esitämme, että vahinkojen arvioimisesta aiheutuneet kulut korvataan petoeläinvahinkoina. Tämän mukaan metsästyslain 87 §:ssä säädettäisiin: "Riistaeläimiin kuuluvien hirvieläinten aiheuttamat vahingot korvataan talousarvion rajoissa valtion varoista valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettävällä tavalla. Riistaeläimiin kuuluvien karhun, suden, ahman, ilveksen, hallin ja itämeren norpan maa-

taloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, liikenteelle sekä kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamat vahingot korvataan kokonaisuudessaan talousarvion rajoissa valtion varoista. Karhun, suden, ahman ja ilveksen aiheuttamat henkilövahingot ja muullekin kuin edellä tarkoitettuun omaisuuteen sisältyvälle irtaimistolle aiheuttamat vahingot korvataan myös ilman omavastuuosuutta niin ikään talousarvion rajoissa valtion varoista. Erityisestä syystä voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että muunkin kuin edellä mainitun riistaeläimen aiheuttamat vahingot korvataan valtion varoista."

Voimassa olevan petoeläinvahinkoja koskevan asetuksen 20.1 §:n mukaan korvausta ei suoriteta vahingon arvioimisesta hakijalle aiheutuneista kustannuksista. Asetuksen 20.2 §:n mukaan korvausta suoritetaan vahingosta vain siltä osin, kuin vahingon määrä on suurempi kuin 250 euroa. Samaksi vahinkotapahtumaksi katsotaan tällöin kaikki petoeläinten hakijalle samana kalenterivuonna aiheuttamat vahingot. Euromääräinen rajoitus ei koske henkilövahinkojen korvaamista. (VNA petoeläinvahinkojen korvaamisesta [A: 9.3.2000, SK:277/2000]).

Esitämme tämän säännöksen poistamista asetuksesta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

metsästyslain 87 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun metsästyslain (615/1993) 87 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1236/1999, seuraavasti:

87 §

Eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Riistaeläimiin kuuluvien hirvieläinten aiheut-

tamat vahingot korvataan talousarvion rajoissa valtion varoista valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettävällä tavalla. Riistaeläimiin kuuluvien karhun, suden, ahman, ilveksen, hallin ja itämeren norpan maataloudelle, metsäta-

loudelle, kalastukselle, liikenteelle sekä kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamat vahingot korvataan kokonaisuudessaan talousarvion rajoissa valtion varoista. Karhun, suden, ahman ja ilveksen aiheuttamat henkilövahingot ja muullekin kuin edellä tarkoitettuun omaisuuteen sisältyvälle irtaimistolle aiheuttamat vahingot korvataan myös ilman omavastuusuutta

niin ikään talousarvion rajoissa valtion varoista. Erityisestä syystä voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että muunkin kuin edellä mainitun riistaeläimen aiheuttamat vahingot korvataan valtion varoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2005

Pentti Tiusanen /vas
Mikaela Nylander /r
Heikki A. Ollila /kok
Jouko Laxell /kok
Kari Kärkkäinen /kd
Antti Kaikkonen /kesk
Oras Tynkkynen /vihr
Eero Reijonen /kesk
Heidi Hautala /vihr
Satu Taiveaho /sd
Säde Tahvanainen /sd
Rakel Hiltunen /sd
Pia Viitanen /sd
Lasse Hautala /kesk
Lauri Kähkönen /sd
Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas
Pekka Vilkuna /kesk
Tapani Tölli /kesk
Matti Saarinen /sd
Harry Wallin /sd
Petri Neittaanmäki /kesk
Jyrki Kasvi /vihr
Miapetra Kumpula /sd
Valto Koski /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Janina Andersson /vihr
Pekka Kuosmanen /kok
Tuula Väättäinen /sd
Minna Lintonen /sd
Rosa Meriläinen /vihr
Raimo Vistbacka /ps

Timo Soini /ps
Lyly Rajala /kok
Jaana Ylä-Mononen /kesk
Iivo Polvi /vas
Jaakko Laakso /vas
Mikko Elo /sd
Annika Lapintie /vas
Susanna Huovinen /sd
Matti Väistö /kesk
Astrid Thors /r
Erkki Virtanen /vas
Erkki Pulliainen /vihr
Petri Salo /kok
Päivi Räsänen /kd
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Esko Ahonen /kesk
Eero Akaan-Penttilä /kok
Ilkka Taipale /sd
Esko Kurvinen /kok
Jukka Vihriälä /kesk
Tarja Cronberg /vihr
Nils-Anders Granvik /r
Tuija Nurmi /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Aila Paloniemi /kesk
Maija-Liisa Lindqvist /kesk
Arto Seppälä /sd
Klaus Hellberg /sd
Anne Huotari /vas
Veijo Puhjo /vas
Kari Uotila /vas
Outi Ojala /vas

LA 49/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.

Martti Korhonen /vas
Mikko Immonen /vas
Kimmo Tiilikainen /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Toimi Kankaanniemi /kd
Lauri Oinonen /kesk
Arja Alho /sd
Jere Lahti /kok
Juhani Sjöblom /kok
Saara Karhu /sd
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Sinikka Hurskainen /sd
Seppo Särkiniemi /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Timo Seppälä /kok
Olli Nepponen /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Irina Krohn /vihr
Pertti Salovaara /kesk
Minna Sirnö /vas
Mikko Kuoppa /vas
Tony Halme /ps
Eva Biaudet /r
Ulla Anttila /vihr

Reijo Laitinen /sd
Simo Rundgren /kesk
Jouko Skinnari /sd
Jutta Urpilainen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Susanna Rahkonen /sd
Esko-Juhani Tennilä /vas
Unto Valpas /vas
Markus Mustajärvi /vas
Marjaana Koskinen /sd
Susanna Haapoja /kesk
Esa Lahtela /sd
Leena Rauhala /kd
Jari Vilén /kok
Jukka Roos /sd
Risto Kuisma /sd
Kirsi Ojansuu /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Jukka Gustafsson /sd
Bjarne Kallis /kd
Reijo Paajanen /kok
Seppo Lahtela /kesk
Osmo Soininvaara /vihr
Rauno Kettunen /kesk
Arto Satonen /kok